

LAPSE OSALEMISÕIGUS PEREKONNAÕIGUSLIKES MENETLUSTES

5. ja 19. mai 2022 Tartus

Sihtgrupp: kohalike omavalitsuste lastekaitsetöötajad ja lapsi puudutavates tsiviilõiguslikes menetlustes osalevad advokaadid.

Koolituse eesmärk: Lapse menetlusse kaasamise oskuste tõstmine – lapse osalemisõiguse kaasaegsete teooriate, õigusliku keskkonna ja parimate praktikatega tutvumine; koostöö ja usalduse parandamine erinevate valdkondade spetsialistide vahel; enesehoole meetodite tundmine.

5. mai 2022

09.30-10.00 *Saabumine ja hommikukohv*

10.00-11.30 Lapse osalemisõiguse sotsiaalsed ja juriidilised alused, sh eesmärgid; lapsepõlve sotsioloogia, lapse areng ja heaolu; kesksed asjakohased õigusaktid ja kohtupraktika: LÕK, Euroopa inimõigused, LasteKS ja menetlusõigus; lapse osalemise Lundy mudel; lapse toimevõimekus (i.k. agentsus) ja seos osalemisõigusega.

11.30-11.45 *Kohvipaus*

11.45-13.15 Erinevate spetsialistide rollid last puudutavas tsiviilmenetluses. Spetsialisti oskused suhtlemisel lapsega kohtumenetluses – laps kohtumenetluses kui spetsiifiline klient, tema informeerimine, lapse parimad huvid.

13.15-13.45 *Lõuna*

13.45-15.15 Spetsialisti oskused suhtlemisel lastega: sobiva õhkkonna loomine, lapse ärakuulamine, lapsele tagasiside andmine ja lapse toetamine menetluses.

15.15-15.30 *Kohvipaus*

15.30-17.00 Praktikud: töö kaasustega. Päeva lõpetamine ja kodutöö tutvustamine

19. maid 2022

09.30-10.00 *Saabumine ja hommikukohv*

10.00-11.30 Lapse-sõbralik kirjalik suhtlemine, teoreetilised lähtekohad, koduse ülesande tagasisidestamine. Teooriast igapäevapraktikasse – professionaalse kogemuse reflekteerimine.

11.30-11.45 *Kohvipaus*

11.45-13.15 Kuidas parandada koostööd spetsialistide vahel: head praktikad.

13.15-13.45 *Lõuna*

13.45-15.15 Spetsialisti heaolu tagamine: teooria, praktilised kogemused, SPARK vahendi tutvustamine.

15.15-15.30 *Kohvipaus*

15.30-17.00 Koolituse lõpetamine ja edasise koolitusvajaduse refleksioon.

Kodutöö kahe koolituspäeva vahepeal: a) kaasuse lahendamine VÕI b) enda töö kirjalik reflekteerimine.

Koolitajad:

Judit Strömpl – Tartu Ülikooli sotsiaaltöö uuringute dotsent

Katre Luhamaa – Tartu Ülikooli õigusteaduskonna lektor ja Bergeni Ülikooli Discretion projekti uurija.

Koolituse maht: 18 akadeemilist tundi, millest 16 on lähiõpe koolitusklassis ja 2 tundi iseseisev töö.

Koolituse õpiväljundid:

Peale koolitust osaleja:

- Peab lapse osalemist menetluses oluliseks
- Süstematiseerib nii õiguslaseid kui ka sotsiaalteaduslikke teadmisi lapse õigusest osaleda teda puudutavates menetlustes.
- Teab sellises olukorras rakenduvat õigust ning Lundy lapse kaasamise mudelit.
- Teab ja oskab rakendada erinevaid lapse kaasamise tehnikaid.
- Peab koostööd erinevate spetsialistide vahel vajalikuks, mõtestab erinevate spetsialistide rollide erinevust menetluses ning seostab neid rolle lapse õigustega.
- Teab ja oskab kasutada abivahendeid enda heaolu tagamiseks.

Koolituse saamislugu: Koolituskava väljatöötamine toimus rahvusvahelise **IDEA projekti** käigus, kus osalesid viis ülikooli erinevatest Euroopa riikidest. Projekti eesmärk oli tõsta laste esindajatena tegutsevate spetsialistide professionaalset kompetentsi, et nad suudaksid aidata lastel paremini realiseerida oma õigusi ning toetada laste positiivset osalemist neid puudutavate otsuste tegemisel. Kavasse valitud sisu põhineb uuringutel, mis viidi läbi koolitusvajaduse analüüsimiseks selle projekti käigus.

Koolitust korraldab Tervise Arengu Instituut koostöös Eesti Advokatuuri Perekonnaõiguse komisjoniga.